

Atskaite par dalību COPA – COGECA un EK darba grupā

“Lauku attīstība”

18. - 19.09.2017. Briselē

Darba grupas sanāksmē piedalījās ZSA eksperte Maira Dzelzkalēja -Burmistre

Uz rezultātiem balstīta agrovide.

Tiek apspriests sagatavotais dokuments. Lielākais izaicinājums ir tas, ka sarežģīta administrēšana un bažas par lielāku birokrātiju. Tāpat grūti nosakāmi rezultāti, tie var parādīties pēc uzraudzības perioda. Ir komentāri, ka dokuments ir pārāk uz administrēšanas problēmām vērsts. Tāpat jautājums, kāpēc dokumentā runājam pārsvarā par biodaudzveidību. Tas ir tāpēc, ka EK DG-Envi visvairāk satraucas tieši par biodaudzveidību. Nīderlandes pieredze rāda, ka šo shēmu ieviešana ir ļoti dārga- ap 20% no naudas aiziet uz shēmas administrēšanu.

ENRD kontaktpunkts.

Kontaktpunkts visiem nacionālajiem lauku tīkliem.

Īrijā ap 50% no konsultāciju dienesta ienākumiem nāks no biznesa pakalpojumiem zemniekiem. Lielākais izaicinājums ir, kā nodrošināt labu un regulāru konsultantu darbību. Tāpēc Īrijas konsultāciju dienesta mērķis ir pēc iespējas vairāk klientu, nevis daži ar ļoti specifiskām problēmām un prasībām.

Daudzās valstīs konsultāciju pasākumi nav atvērti (uzsākti), lielākoties tas ir tāpēc, ka ir nepieciešama iepirkuma procedūra. Konsultanti 50% no laika pavada, pildot pieteikumus zemnieku vietā, un tikai atlikušo laiku var veltīt inovatīvām konsultācijām.

KLP ieviešana.

Zviedrija - ilgi gaidīja lēmumu par līdzfinansējumu. Tas radīja vakuumu. Palielina budžetu internetam (zemnieki par to dusmīgi). 85 % no agrovides un MLA maksājumiem pagājušo gadu bija avansā un atlikumu tikai šoruden izmaksās. LRF iesniegs šo gadījumu tiesā, lai piedzītu procentu maksājumus par tik lielu kavēšanos. Maksājumus sāks maksāt no 16.10.2017.

Francija - daži pasākumi nav aktīvi un sākušies. 2015. gada maksājumi, atlikumi (vides un MLA) būs tikai šī gada rudenī. Platību maksājumu avansi oktobrī un MLA decembrī.

Beļģija - no otrā pilāra līdz augustam 2015. gada maksājumi ir samaksāti. 2016. gada maksājumi vēl visi nav samaksāti, tikai līdz nākamā gada vasarai samaksās. Pirmā pilāra maksājumi ir samaksāti līdz jūnijam. 2017. gada maksājumus sāks maksāt gada beigās.

Čehija- ap 50% no budžeta ir izmantots (apstiprināts).

Grieķija - pēdējais apstiprinātais LAP(2015.gada beigās). Izmantoti tikai 17% no budžeta.

Somija- maksājumi ir laikā un arī avansa maksājumi būs drīz.

Polija - tiešmaksājumi samaksāti līdz jūnijam, no šī gada 75% avansa maksājumi oktobrī. Divi pasākumi nav atvērti- kooperācija un sadarbība.

Īrija - 35% izmaksāti. Viss strādā labi. Bija problēmas ar IT sistēmu.

Vācija - kopumā ir 13 programmas. Galvenais izaicinājums ir MLA teritoriju noteikšana.

Austrija - ieviešana ir ceļā, kavēšanās nav, jo ir vēlēšanu gads. 1/3 ir izmaksāta. Liels jautājums ir komplikētība, arī MLA noteikšanā. Notiek darbs pie jaunas definīcijas, jauno MLA teritoriju noteikšanas. *Horvātija* - 40% no teritorijas ir MLA 226 EUR/ha kalnos MLA, 119 EUR/ha zālāju augstas vērtības un pamata likme 86 EUR/ha.

Itālija - kopā ap 13% no visa ir apgūts. Nacionālā līmenī ļoti daudz nauda ir riska menedžmenta pasākumiem- apdrošināšanai. Bet, tā kā apdrošināšana pārceļta uz LAP tikai tagad, tad ir liela kavēšanās ar ieviešanu.

Omnibusa regula.

Trialogā jūnijā nebija nekāda progressa. Oktobra sākumā būs sarunas. 12. oktobra trialogā iespējams, ka būs progress. Omnibusa regulai nebūtu jābūt ieviešanas vai deleģētajiem aktiem. Bet to redzes tikai kad pieņems.

Par nākotnes KLP.

Komunikācija no EK komisāra Fila Hogana paredzēta š.g. 29.novembrī. Koledža pirms tam apspriedīs. Kavējas arī komunikācija par MFF. Līdz ar to viss būs vēlāk! No nākamā gada aprīļa vairs nebūs nekādu jaunu likumdošanas priekšlikumu, jo aizies jaunajā vēlēšanu ciklā. 2019. gada jūlijā būs jauns Parlaments un tad tikai jauna EK (novembra beigās). Vienošanās par jauno periodu labākajā gadījumā būs 2020.gadā (jo vajag 3 gadus). Jaunā politika KLP var sākties no 2021.gada, bet drīzāk 2025.gadā (kā par to jau runā). [Agriinfo ir laika grafiks KLP.](#)

KLP reforma.

Aptaujā online tika saņemtas 58520 atbildes. Kopā vairāk nekā 322 tūkstoši ir atbildējuši uz daļu no jautājumiem. Jautājumā par to kādi ir galvenie izaicinājumi nākotnē biežākā atbilde ir - nodrošināt normālus dzīves standartus lauksaimniekiem, ...

Moderna un vienkāršāka KLP - nodrošināt ienākumu atbalstu zemniekiem, uzlabot zemnieku ietekmi pārtikas ķēdē, dot vairāk labumus videi un klimatam, ierobežot atbalstu lieliem ražotājiem, atbalsts jauniešiem zemniekiem.

Lauksaimniecības modelis. ES ir ļoti dažādi saimniekošanas veidi, esam ļoti dažādi. Jautājums ir - kas ir ģimenes ferma? Ja ģimenē ir 4 cilvēki, viņi var apsaimniekot arī 300 ha! Politika nekad nevarēs kompensēt visas saimniekošanas grūtības. Jo situācija ir ļoti atšķirīga. Var būt vienādi auglīgas zemes un zinoši saimnieki, bet viens ir blīvi apdzīvotā teritorijā, tuvu tirgiem, bet otrs tālu no tirgiem. Attiecībā uz jauniešiem zemniekiem, daudz ir atkarīgs no dalībvalstu politikas, jo ne tikai tiešais atbalsts nosaka to, cik viegli ir ienākt nozarē, bet arī cita politika (nodokļi, zemes politika, mantošanas tiesības utt).

Attiecībā uz nākotni, nauda būs mazāk, jo UK iziet no ES, tādējādi vai nu būs jāgulda iekšā vairāk naudas, vai arī jādomā kā iztikt ar mazāku budžetu.

Vienkāršošana.

Augsta līmeņa darba grupa strādāja pie šiem jautājumiem. Galvenie secinājumi: dažādi noteikumi traucē sinerģijai starp fondiem. Daudzie ES likumi papildināti ar nacionālo likumdošanu, un beigās tas viss summējas.

Rekomendācija - īsāka likumdošana, mazāk vadlīniju, konkrētākas programmas. Tas samazinātu kļūdu skaitu. Stabilāki un elastīgi noteikumi. Jauni noteikumi reizi 7 gados. Risinājums nerakstīt no jauna, bet izmest nevajadzīgo! Iegūstot stabilu institucionālu sistēmu.

Vienoto auditu noteikumi. Augošais noteikumu skaits padara ES finansējumu nepievilcīgu. Priekšlikumi ir iesniegti EK un tie jāņem vērā, izstrādājot jaunus noteikumus.

Vienas vietas pietura. Tāda ir ideja. Bet šī sistēma ļoti grūti strādā realitātē.

Smart Villages koncepts. Jauns dokuments publicēts š.g. 11.aprīlī. Fokusējas uz ES politiku, kas palīdzētu ciematiem tādiem kļūt.

Lauku attīstības tīkls ir izsludinājis tematisku grupu par Smart Villages. Pilot projekts par gudru eko sociālu ciematu. Inovāciju konference Lisabonā š.g. 11.-12. oktobrī.

Atziņas no EIP Agri tīkla semināra Digitālo Inovāciju hubs: Mainstreaming digital agriculture.

Mērķis bija noteikt galvenās prioritātes un izaicinājumus specifiskas problēmas digitalizācijas attīstībai lauksaimniecības sektorā. Politiskais ietvars - korkas deklarācija, digitālā kopīgā tirgus stratēģija,

Digitālo inovāciju hubs lauksaimniecībā:

Pieeja kompetences centriem, inovāciju ekosistēmas attīstība, brokeri, pieeja finansēm, mentorings, apmācības.

Piedalījās 140 dalībnieki no 24 valstīm.

Galvenie secinājumi - identificēt vietējās reģionālās vajadzības un specifiku, esošā kartēšana, zemniekam ir jābūt centrā, stratēģiska biznesa modeļa izstrāde, ņemt vērā sociālos/ekoloģiskos aspektus, stimulēt sadarbību starp ES hubiem.

Eksperte

Maira Dzelzkalēja -Burmistre

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

Zemkopības ministrija